

Роальд Дал (1916—1990)

1. Ім'я та прізвище: Роальд Дал (1916—1990) — валійський (англійський) письменник.

2. Дата і місце народження: 13 вересня 1916 року, Кардифф, Південний Уельс, Великобританія.

3. Родина: батьки були норвезькими емігрантами; коли Роальду виповнилося 4 роки, померли його старша сестра та батько Геральд Дал. Вдова Софія Магдалена залишилася з шістьма дітьми.

4. Освіта: навчався в пансіоні для хлопчиків (коледж у Рептоні, Дербі). У школі були відзначені його успіхи в спорті та разом з тим вказано на повну відсутність літературних здібностей. Вищу освіту вирішив не здобувати.

5. Професія: з 1933 року працював у нафтовій компанії «Шелл». У 20-річному віці поїхав до Танзанії. Під час Другої світової війни був льотчиком-винищувачем у Найробі (Кенія). Професійний англійський розвідник у США.

6. Захоплення: книги, колекціонував картини, фотосправа.

Найважливіші факти біографії: після війни цілком присвятив себе творчості, багато писав для дорослих. У 1983 році нагороджений премією Word Fantasy Award» за заслуги в цьому жанрі.

7. Найвідоміші твори для дітей: Всього написано 17 книг для дітей. Перший твір був написаний для дітей - це повість «Гремліни», «Джеймс і гігантський персик», «Чарлі і шоколадна фабрика», «Матильда», «Фантастичний містер Фокс», «ВДВ, або Великий Добрий Велетень» та інші (писав для власних дітей і не збирався спочатку їх публікувати), автобіографічні повісті «Хлопчик» та «Польоти поодиноці»

8. Дата смерті: 23 листопада 1990 року.

9. Примітка. До списку «200 кращих книг за версією BBC» увійшло 9 книг Роальда Дала.

Роальд Дал «Чарлі і шоколадна фабрика»

1. Історія написання роману «Чарлі і шоколадна фабрика». Більшу частину творів Р. Дал написав у свій «хижці», яку називав «гніздечком». Навколо себе в кабінеті він хотів бачити улюблені речі: велику кулю з обгортки цукерок, вигнуте крісло й розліновані жовті записники, які привозив із США. У кабінеті не було письмового столу — Дал завжди писав олівцем, поклавши записник на коліна й підклавши під нього картон.

Книга «Чарлі і шоколадна фабрика» була написана протягом 1961—1962 рр. Вона має присвячення: «Для Тео». Це був нелегкий

період у житті письменника. Захворів його син Тео, небезпека була смертельною. А в 1962 р. померла донька Олівія. Щоб підтримати дітей (їх було п'ятеро), Дал почав вигадувати для них казки. «Зазвичай я розповідав їм різні історії щовечора, — згадував письменник. — Деякі з них були жакхливі. Але раз чи двічі діти говорили: "А можна дізнатися продовження історії, ту яку ти розповідав останнього разу?". Так я почав писати "Джеймса ". Це так мені сподобалося, що, не зупиняючись, я перейшов до "Чарлі "

За словами Дала, основою для історії стали дитячі враження автора. Під час навчання в школі-інтернаті «Рептон» він та інші хлопчики отримували цікаві подарунки. «Час від часу кожен хлопчик нашої школи отримував звичайну сіру картонну коробку. Хоч вірте, хоч ні, це був подарунок від великої шоколадної фабрики "Кедбері". Усередині коробки лежали дванадцять плиток, усі різної форми, з різною начинкою і всі з номерами від 1 до 12. Одинадцять із цих шоколадок були новими винаходами фабрики. Дванадцята, добре нам відома, була "контрольною"». Роальд та інші хлопці дегустували їх і ставилися до цього дуже серйозно. Один із висновків Дала звучав так: «Занадто тонкий смак для звичайного неба». Саме тоді він став сприймати шоколад як результат складних лабораторних досліджень і мріяв працювати в кондитерській лабораторії, уявляючи, як він створює новий, невідомий сорт шоколаду. «Це були солодкі мрії, захоплені фантазії, і я не сумніваюся, що пізніше, тридцять п'ять років потому, коли я розмірковував над сюжетом моєї другої книги для дітей, я згадав ті маленькі картонні коробки й нові шоколадки в них і почав писати книгу під назвою "Чарлі і шоколадна фабрика"». Книга була двічі екранізована: в 1971 і в 2005 рр. У 1972 р. Р. Дал написав продовження повісті — «Чарлі і великий скляний ліфт» та планував створити третю книгу, але свій задум не здійснив.

2. Елементи сюжету

- 1) **Експозиція** — Життя і мрії родини Бакетів.
- 2) **Зав'язка** — Щасливий квиток Чарлі.
- 3) **Розвиток дії** — Пригоди у чарівному світі шоколаду.
- 4) **Кульмінація** — Чарлі залишився один з п'ятьох.
- 5) **Розв'язка** — Віллі Вонка забирає усіх!

3. Чудеса фабрики містера Вонки

Галявина під землею	Шоколадний водоспад, який змішує всі інгредієнти, трава з цукрової вати, шоколадна ріка, яхта з карамельки
---------------------	--

Цех винаходів	Вічні барбариси (для дітей, яким мало давали кишенькових грошей), іриски, від яких росте волосся та борода, жуйка, що заміняє обід, вечерю
Рожевий тунель	Двері з написом «фіалковий крем», «боби високі, мов тополя», «зефірні подушечки», «лизальні шпалери», «гаряче морозиво»
Горіховий цех	Білки самі лушать горіхи
Скляний ліфт	Через скло можна побачити гори грильязу, хуртовини з цукрової пудри
Телевізійний цех	Через телевизор передали шоколад
Умпа-лумпи	Гномики, які працюють на фабриці, завжди веселі. співають пісні

4. Роальд Дал «Чарлі і шоколадна фабрика». Характеристика персонажів

Ім'я персонажа	До відвідин фабрики	На фабриці та після відвідин фабрики
Август Глуп	Постійно їсть, гладкий. Неслухняний, ненажерливий	Звалюється у шоколадну річку <i>Уроки:</i> • більше ніколи не потрапляти в ту жакливу трубу; • не їсти багато, щоб не потрапити у безвихідне становище; • цікавитися в житті ще чим-небудь, окрім їжі.
Віолетта Боргард	Мрія - отримати жуйку, якої вистачить на все життя; побити рекорд із жування гумки. Неслухняна, егоїстка	Куштує жуйку, ще не готову до споживання <i>Уроки:</i> • не бути чорною, як чорниця. • їсти не жуйку, яка заміняє продукти, а справжню їжу.
Верука Солт	Хоче все мати, закатує істерики, якщо у неї чогось немає. Вередлива, нестримана, заздрісна	Потрапила у смітєвий бак <i>Уроки:</i> • мусить слухати, коли її попереджають; • мусить думати, перш ніж щось робити; • мусить довести, що її голова - не порожній горіх.

Майк Тіві	Вважає, що справжнє життя лише в телевізорі.	Потрапив у телевізор. <i>Уроки:</i> • повернути собі свій зріст або принаймні знайти потрібну баскетбольну команду; • зрозуміти, що життя дуже цікаве та різноманітне.
Чарлі Бакет	Любить шоколад, хоче потрапити на шоколадну фабрику, добрий слухняний, ввічливий, терплячий	Співчуває іншим дітям; нічого не їсть без дозволу, хоча дуже голодний; не хоче переїжджати на фабрику без своєї родини. Власник фабрики